

Selgituseks

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punktid 21 ja 22 sätestavad volikogu ainupädevuse volikogu esimehele või ühele aseesimehele töötasu või hüvituse määramisel ning volikogu liikmetele volikogu tööst osavõtu eest tasu ja volikogu ülesannete täitmisel tehtud kulutuste eest hüvituse suuruse ja maksmise korra kehtestamisel.

Volikogu esimees on siiani teadlikult venitanud ja kõrvale hiilinud opositsiooni poolt esitatud eelnõu päevakorda võtmisel, kartes kaotada oma kõrget töötasu. Viidatud on valla põhimääruse § 50 lõikele 2, mis sätestab: „Kõik volikogu õigusaktide eelnõud (välja arvatud organisatsioonilised küsimused), mis pole esitatud valitsuse poolt, tuleb saata valitsusele seisukoha saamiseks“. Antud sätte rakendaja ei ole saanud aru sätte mõttest ja loogikast: mis arvamust saab volikogu sisemist tööd korraldavale ja reguleerivale eelnõule anda valitsus? Valitsus on volikogu poolt moodustatav täitevorgan, mis välistab sekkumise volikogu, kui esindusorgani, sise- või organisatsioonilisse töösse. Organisatsioonilised küsimused on kõik korralduslikud küsimused, alates volikogu esimehe ja komisjonide esimeeste valimisest, lõpetades volikogu esimehele, komisjonide esimeestele, kui ka volikogu liikmetele tasu määramisest. Organisatsioonilised küsimused ulatuvad oma olemuselt ka väljapoole esindusorgani siseküsimustest. Nii valib volikogu ka vallavanema ja kinnitab ametisse valitsuse, määrates neile ka töötasu. Ükski sellistest volikogu eelnõudest ei vaja valitsusega kooskõlastamist või seisukoha saamist. See ei ole ega saagi olla valitsuse pädevuses. Ometi on valitsus eelnõu kohta 05.06.2019 oma arvamuse esitanud (tegelikult oleks pidanud sellest hoiduma), leides et see „ei sisaldavat asja otsustamise vajalikkuse põhjendust“. Kui valitsus ei mõista, et vallaeelarveliste vahendite kümnetes tuhandetes eurodes kokkuhoid ongi piisavaks põhjenduseks määruse muutmiseks, on valitsemisel probleeme.

Kehtiva määruse §-st 2 tulenevalt on volikogu liikmele, volikogu aseesimehele või aseesimeestele ning volikogu komisjonide esimeestele makstava igakuise tasu suurus seotud Vabariigi Valitsuse poolt igaks kalendriaastaks kehtestatava töötasu alammääraga. Arvestades viimastel aastatel toimuvat töötasu alammäära pidevat suurenemist, tõusevad seega automaatselt ka volikogu liikmetele makstavad tasud, mis on prognoosimatu ja põhjendamatu lisakoormus valla eelarvele.

Volikogu liikmetele tasu maksmise sidumine töötasu alammääraga jätab eksliku mulje, nagu oleksid Jõhvis palgalised volikogu liikmed, kes saavadki volikogu töös osalemise eest töötasu. KOKS sätestab üheselt: tasu makstakse volikogu tööst osavõtu eest. Sidumisel töötasu alammääraga näidatakse muuhulgas üles täielikku lugupidamatust isikute suhtes, kelle töötasu suurus ongi võrdne töötasu alammääraga ja kes peavad alammäära väljateenimiseks töötama 8 tundi päevas, 40 tundi nädalas ja keskmiselt 21 päeva kalendrikuus. Samas volikogu liige osaleb heal juhul vaid korra kuus volikogu istungil ning volikogu komisjoni koosolekul. Töötasu alammäära makstakse igapäevase täistööajaga töötamise, mitte paaril korral kuus istungi või komisjoni tööst osavõtu eest.

Täna on töötasu alammäär 540€; 2020 osas ei ole seni kokkulepet veel saavutatud, kuid tööandjad on pakkunud 578€ ning ametiühingud soovivad/nõuavad isegi 608€ (eeldatavlt leitakse kesktee – 590€), mis tähendaks volikogu kulude järjekordset hüppelist suurenemist ja nii igal(?) aastal:

Volikogu „ametikoht“ % alammäärast	kehtiv tasu 2019.a.	tööandjate pakutud 2020.a.	eeldatav 2020
Esimees-% puudub	2500€		
Aseesimehed-100%	540€	578€	590€
Komisjoni esimehed-90%	486€	520€	531€
Lihtliige-45%	243€	260€	265,5€

Kehtivast määrusest (§ 2 lg 2) tulenevalt on Jõhvi vallavolikogul palgaline volikogu esimees töötasuga 2500€. Jõhvi Vallavolikogu ei vaja palgalist volikogu esimeest. Varasemalt on volikogu esimehele tasu määramisel lähtunud põhimõttest, et see oleks suurusjärgus üks neljandik vallavanema töötasust ehk siis täna 900 eurot. **Eelnõuga tehakse ettepanek siduda kõik volikogu liikmetele, aseesimehele ja komisjonide esimeestele makstava tasu suurused lahti töötasu alammäärast ja siduda need protsentuaalselt volikogu esimehele makstava tasu suurusega.**

Määruse § 2 muutmise tulemusel kujuneks märgatav kokkuhoid ja vabanevaid rahalisi vahendeid saaks kasutada hoopis vajalikemal eesmärkidel (näiteks huvikoolides töötasude suurendamine jms) ning sellega saaks valitsus arvestada juba valla 2020 eelarve koostamisel:

% esimehe tasust	makstav tasu eurodes
Volikogu esimees-100%	900€ (1/4 vallavanema 3 600€ töötasust)
Aseesimees -25%	225€
Komisjoni esimees – 30%	270€
Lihtliige – 20%	180€

Siinjuures tuleb meelde tuletada, et enne hetkel kehtiva määruse vastuvõtmist oli volikogu esimehe tasuks 700€ (vallavanema töötasuks oli siis 2800€) ja volikogu lihtliikme tasuks 130€.

Samuti kehtestatakse põhimõte, et "istuv" volikogu ei saa edaspidi iseendale tasusid ja hüvitusi kehtestada ja neid suvajärgi muuta (protsente suurendada). Seda saab teha vaid järgmisele volikogu koosseisule. Erandiks on vaid asjaolu, kui volikogu otsustab suurendada vallavanemale makstava töötasu suurust, mille tagajärjel muutuvad automaatselt ka tasude suurused. Eeldatavalt lähiajal vallavanema töötasu osas iga-aastasi kardinaalseid muutusi ei toimu.

Ühtlasi tuleb lõpuks (millest ei ole siiani aru saadud?) parandada määruse pealkiri ja viia see vastavusse KOKS § 17 lõikega 3. Volikogu liikmetele saab maksta tasu vaid „volikogu tööst osavõtu eest“, mitte lihtsalt „tööst osavõtu eest“.

Samuti tuleb pealkirjas asendada sõna „hüvitis“ sõnaga „hüvitus“, ehk siis nii, nagu KOKS § 17 lg 3 ette näeb.

Vastuvõtmiseks on vajalik poolthäälte enamus.

Eelnõu esitaja: Fraktsioon Jõhvi Eest ja Reformierakonna fraktsioon